

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
& ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Γ' ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ
& ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ταχ. Δ/νση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Σ. Λαπατά
Γ. Μέττα
Τηλέφωνο : 210 344 2247
FAX : 210 344 3354

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΝΗ ΓΥΜΝΙΑΣ & ΔΙΩΣΗΣ ΕΚΠΥΡΗΣΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	
ΔΛΝΣΗ Π.Ε. Β' ΑΘΗΝΑΣ	10846
Αριθμ. Πρωτ.:	24-11-2016
Ημερομηνία:	

Αθήνα, 11-11-2016
Αρ. Πρωτοκόλλου : Φ.14/2474/192120/Δ1

ΠΡΟΣ : Όπως Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ : Επισκέψεις σχολείων στη Βουλή των Ελλήνων για το σχολικό έτος 2016-2017

Σε συνέχεια του με αρ. πρωτ. 127801/Δ2/2-8-2016 εγγράφου μας, με το οποίο εγκρίνεται το πρόγραμμα των επισκέψεων στη Βουλή των Ελλήνων, σας επισημαίνουμε ότι οι σχολικές μονάδες Π.Ε., προκειμένου να πραγματοποιήσουν επίσκεψη στη Βουλή, φεύγουν να ακολουθήσουν τη διαδικασία που περιγράφεται στη με αρ. πρωτ. 129287/Γ2/10-11-2011 Υ.Α, κεφ. Α, άρθρο 7 & κεφ. Β, άρθρα 9, 10.1 και 11 (τα σχετικά άρθρα επισυνάπτονται).

Συν.: δυο (2) σελίδες

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ Π.Ε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΠΙΣΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
από τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικών - Δικτυακών
Υποδομών
Τμήμα Πρωτοκόλλου, Αρχείων και Μέριμνας

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ)

1. Περιφερειακές Δ/νσεις Π.Ε. & Δ.Ε. της χώρας (έδρες τους)
2. Προϊσταμένους Παιδαγωγικής & Επιστημονικής Καθοδήγησης
(μέσω Περιφ. Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)
3. Σχολικούς Συμβούλους Δημ. Εκπ/σης.
(μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)
4. Δ/νσεις Π.Ε. της χώρας (έδρες τους)
5. Δημόσια & Ιδιωτικά Δημ. Σχολεία της χώρας
(μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ (ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ)

Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων
& Οργάνωσης Π.Ε.- Τμήμα Γ'

β. Πρόσκληση και πρόγραμμα της επίσκεψης από το ξένο σχολείο ή το φορέα υποδοχής.

γ. Επίσημη έγκριση του προγράμματος από το φορέα συντονισμού σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο.

δ. Αντίγραφο του πρακτικού συγκρότησης της παιδαγωγικής ομάδας.

ε. Σε περίπτωση μετακίνησης μαθητών, υποβάλλονται επιπλέον τα κάτωθι δικαιολογητικά:

1) αντίγραφο του Πρακτικού του Συλλόγου Διδασκόντων, στο οποίο αναφέρονται:

- η απόφαση του Συλλόγου για την πραγματοποίηση της επίσκεψης
- ο κωδικός και ο τίτλος του σχεδίου
- τα ονόματα των συμμετεχόντων μαθητών και του/των συνοδών εκπαιδευτικών

2) βεβαίωση του Διευθυντή του σχολείου ότι τηρεί στο γραφείο του τις ενυπόγραφες δηλώσεις των γονέων ή κηδεμόνων των συμμετεχόντων ανήλικων μαθητών, με τις οποίες επιτρέπουν στα παιδιά τους να συμμετάσχουν στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα.

ii. Δικαιολογητικά για συμμετοχή σε δράσεις ατομικής κινητικότητας (προπαρασκευαστικές επισκέψεις, σεμινάρια επιμόρφωσης ή κατάρτισης)

α. Αίτηση υπογεγραμμένη από τον ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό και από το Διευθυντή του σχολείου στο οποίο ανήκει. Εάν ο εκπαιδευτικός συμπληρώνει ωράριο σε περισσότερα του ενός σχολεία, την αίτηση συνυπογράφουν οι Διευθυντές όλων των σχολείων που διδάσκει ο αιτών.

β. Αντίγραφο της σύμβασης με το φορέα συντονισμού σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο.

γ. Πρόσκληση και πρόγραμμα από το φορέα υποδοχής.

Γ. Διαδικασία έγκρισης μετακινήσεων

Οι αιτήσεις μετακίνησης θα πρέπει να υποβάλλονται για έγκριση στον οικείο αιρετό Περιφερειάρχη, τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν την ημερομηνία πραγματοποίησης της μετακίνησης, μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών από τον οικείο Περιφερειακό Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Οι μετακινούμενοι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι μέλη της παιδαγωγικής ομάδας που έχει οριστεί για την υλοποίηση του σχεδίου. Στις αποφάσεις μετακίνησης θα πρέπει να αναγράφονται ρητά τα ονόματα των εκπαιδευτικών και των μαθητών που πρόκειται να μετακινηθούν.

Οι εκθέσεις από τις μετακινήσεις κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και στην αρμόδια Εθνική Μονάδα Συντονισμού. Αντιθέτως, οι αποφάσεις μετακίνησης δεν κοινοποιούνται στη Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 7

Επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων

α. Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται επισκέψεις στο Άδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία» των σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που προσκαλούνται από τον Πρόεδρο του Ιδρύματος, ύστερα από αίτησή τους.

β. Οι επισκέψεις αυτές εντάσσονται στις εκπαιδευτικές εκδρομές, αποτελούν ανεξάρτητο πρόγραμμα και αφορούν στους μαθητές όλων των τάξεων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

γ. Οι επισκέψεις στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, ανάλογα με την απόσταση, μπορεί να συμπεριλαμβάνουν έως δύο (2) διανυκτερεύσεις, ενώ για τη νησιωτική Ελλάδα και τις ακριτικές-παραμεθόριες περιοχές έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις. Οι επισκέψεις στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων πραγματοποιούνται από την έναρξη του διδακτικού έτους έως και δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη λήξη των μαθημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' Α. Προύποθεσεις μετακινήσεων

Άρθρο 8

1. Για κάθε εκδρομή-μετακίνηση μαθητών απαιτείται απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών της σχολικής μονάδας που πραγματοποιεί τη μετακίνηση με ειτολόγηση για την επιλογή του σκοπού και του τόπου προορισμού, η οποία λαμβάνεται, εκτός από την περίπτωση του άρθρου 1, είκοσι πέντε (25) ημέρες πριν από την πραγματοποίηση των πολυήμερων εκδρομών και δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από την πραγματοποίηση των ημερήσιων εκδρομών. Σε περίπτωση κατά την οποία εκφράζεται τεκμηριωμένη ένσταση για την υλοποίηση της εκδρομής-μετακίνησης από μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών, ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας στο ίδιο πρακτικό ειτολογεί το σκεπτικό της πραγματοποίησής της.

Με την απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών ορίζονται απαραιτήτως:

i. Ο αρχηγός της εκδρομής-μετακίνησης και ο αναπληρωτής του που πρέπει να είναι μόνιμο εκπαιδευτικό.

ii. Οι συνοδοί καθηγητές και οι αναπληρωτές τους, που είναι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, πλην των αναπληρωτών καθηγητών με μειωμένο ωράριο και των ωρομισθών, και σε αναλογία ένας εκπαιδευτικός ανά τριάντα (30) μαθητές για μετακινήσεις στο εσωτερικό και ένας (1) εκπαιδευτικός ανά είκοσι (20) μαθητές για μετακινήσεις στο εξωτερικό, σε κάθε περίπτωση εκτός του αρχηγού. Ο αρχηγός της εκδρομής-μετακίνησης, καθώς και οι συνοδοί καθηγητές, θα πρέπει να ανήκουν στο Σύλλογο των Διδασκόντων Καθηγητών του σχολείου που πραγματοποιεί την εκδρομή, ενώ προηγούνται οι διδάσκοντες στην αντίστοιχη τάξη. Στην περίπτωση μετακινήσεων στο πλαίσιο προγραμάτων, οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στη μετακίνηση πρέπει να είναι οπωσδήποτε μέλη της παιδαγωγικής ομάδας.

iii. Η ημερομηνία αναχώρησης και επιστροφής.

iv. Ο τόπος όπου θα πραγματοποιηθεί η εκδρομή.

v. Το αναλυτικό πρόγραμμα της εκδρομής, το οποίο πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα, για να επιτυγχάνεται τόσο ο σκοπός της, που είναι εκπαιδευτικός και μορφωτικός, όσο και η ασφαλής μετακίνηση των μαθητών. Στο αναλυτικό πρόγραμμα θα πρέπει να αναγράφονται οι ακριβείς ώρες αναχώρησης από το σχολείο και άφιξης στον προορισμό, τα μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη μετακίνηση, οι αριθμοί πτήσεων για αεροπορικές μετακινήσεις, τα ακτοπλοϊκά δρομολόγια για θαλάσσιες μετακινήσεις κ.ο.κ., όπως, επίσης και το ημερήσιο πρόγραμμα δραστηριοτήτων και μετακινήσεων στον τόπο προορισμού. Ξεχωριστά για κάθε ημέρα.

vi. Στις περιπτώσεις μετακινήσεων των άρθρων 3 και 5, εφόσον οι μετακινήσεις πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εγκεκριμένων προγραμάτων, στο πρακτικό αναγράφεται απαραιτήτως η απόφαση έγκρισης του προγράμματος.

2. Για την περίπτωση του άρθρου 2 απαιτείται η συμμετοχή στην εκδρομή του 70% του αριθμού των μαθητών της τάξης ή του σχολείου. Ειδικά για τις πολυήμερες εκδρομές των μαθητών των Επαγγελματικών Λυκείων και των Επαγγελματικών Σχολών απαιτείται η συμμετοχή του 70% των μαθητών της τάξης ή της ειδικότητας. Σχολεία με μικρό αριθμό μαθητών είναι δυνατό να πραγματοποιούν πολυήμερες εκδρομές μετά από σύμπραξη-συνεργασία με άλλα σχολεία και με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Για τις μετακινήσεις των περιπτώσεων 3 και 5 τα ονόματα των συμμετεχόντων μαθητών αναγράφονται στην απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών του ίδιου άρθρου.

3. Για τις επισκέψεις του άρθρου 7 απαιτείται η συμμετοχή του 1/2 των μαθητών της τάξης.

4. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητο ο γονέας/κηδεμόνας να καταθέτει στο Διευθυντή του σχολείου αυτοπροσώπως ενυπόγραφη υπεύθυνη δήλωση, με την οποία συναινεί για τη συμμετοχή του παιδιού του στη σχεδιαζόμενη εκδρομή-μετακίνηση, αφού προηγουμένως ενημερώθει εγγράφως για το αναλυτικό πρόγραμμα της εκδρομής-μετακίνησης και συμφωνεί για την πιστή τήρησή του, καθώς και για τις υποχρεώσεις των μαθητών. Επίσης, στην ίδια υπεύθυνη δήλωση, ο γονέας/κηδεμόνας θα αναγράφει αν ο μαθητής έχει κάποιο χρόνιο πρόβλημα υγείας. Στην περίπτωση κατά την οποία ο μαθητής έχει χρόνιο πρόβλημα υγείας η υπεύθυνη δήλωση θα συνοδεύεται με ενημερωτικό σημείωμα όπου θα αναγράφονται: α) τα φάρμακα που πρέπει να λαμβάνει ο συγκεκριμένος μαθητής, (πρέπει να ελέγχεται το απόθεμα για τη διάρκεια της εκδρομής-μετακίνησης), β) οι πρώτες ενέργειες σε περίπτωση ανάγκης και γ) το τηλέφωνο του θεράποντος ιατρού. Οι υπεύθυνες δηλώσεις κατατίθενται εντός προθεσμίας που ορίζεται από το Διευθυντή του σχολείου. Οι ενήλικες μαθητές υπογράφουν και καταθέτουν οι ίδιοι την υπεύθυνη δήλωση.

5. Με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών του σχολείου είναι δυνατό να συμμετέχουν στην εκδρομή έως και δύο (2) μέλη του Συλλόγου των Γονέων και Κηδεμόνων, με δική τους δαπάνη, χωρίς σ' αυτή την περίπτωση να μειώνεται ο αριθμός των συνοδών καθηγητών.

6. Με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών του σχολείου είναι δυνατό μαθητής με ειδικές ανάγκες να συμμετέχει σε εκδρομή-μετακίνηση με συνοδεία συγγενικού του προσώπου, με δική του δαπάνη. Απαγορεύεται αυστηρά σε οποιοδήποτε άλλο άτομο, πλην των ρητά αναφερόμενων στην Πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών, με οικονομική ή χωρίς οικονομική επιβάρυνση, να συμμετέχει σε σχολική εκδρομή-μετακίνηση.

B. Έγκριση εκδρομών-μετακινήσεων

Άρθρο 9

Οι εκδρομές-μετακινήσεις στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό εγκρίνονται από τον οικείο αιρετό Περιφερειάρχη, μετά από έλεγχο και αντίστοιχη εισήγηση του οικείου Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ή του οικείου Περιφερειακού Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μόνο για τις μετακινήσεις του άρθρου 6.

Άρθρο 10

1. Για να χορηγηθεί η έγκριση της εκδρομής-μετακίνησης πρέπει να πληρούνται όλες οι κατά περίπτωση προαναγρέμενες προϋποθέσεις και να υποβληθούν έγκαιρα στα αριμόδια εγκριτικά όργανα τα εξής:

i. Ακριβές αντίγραφο της απόφασης του Συλλόγου των Διδασκόντων Καθηγητών, σύμφωνα με το άρθρο 8.

ii. Βεβαίωση του Διευθυντή του σχολείου ότι καλύπτεται ο προβλεπόμενος αριθμός συμμετοχής των μαθητών (για τις περιπτώσεις των άρθρων 2, 4 και 7 της παρούσας), βάσει των υπεύθυνων δηλώσεων των γονέων/κηδεμόνων τους. Ο Διευθυντής του σχολείου βεβαιώνει, επίσης, ότι έχουν κατατεθεί και τηρούνται στο αρχείο του σχολείου οι ενυπόγραφες δηλώσεις των γονέων/κηδεμόνων όλων των μαθητών που συμμετέχουν στην εκδρομή-μετακίνηση ή των ίδιων, αν είναι ενήλικοι.

iii. Ειδικά για τις επισκέψεις του άρθρου 7 απαιτούνται ακόμα: a) Ηλεκτρονική αίτηση του σχολείου στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, β) Πρόσκληση του Προέδρου του Ίδρυματος της Βουλής των Ελλήνων, γ) Επίσης έγκριση του προγράμματος των επισκέψεων στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων και της μετακίνησης των σχολείων από το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

2. Εφόσον υπάρχουν σοβαροί λόγοι εξαιτίας των οποίων καθίσταται αδύνατη η πραγματοποίηση της εκδρομής-μετακίνησης στην ημερομηνία που είχε αρχικά αποφασιστεί, είναι δυνατή η πραγματοποίησή της σε άλλη ημερομηνία με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων Καθηγητών και σε συνεννόηση με το τουριστικό γραφείο, με βάση τις αντικειμενικές δυνατότητες, αλλά εντός των προβλεπόμενων από την παρούσα Υπουργική Απόφαση χρονικών περιόδων. Επίσης, είναι δυνατή η αλλαγή των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και μαθητών, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις όσον αφορά στον αριθμό των συμμετεχόντων μαθητών και των συνοδών εκπαιδευτικών. Σε κάθε περίπτωση ενημερώνεται εγγράφως η αριμόδια για την έγκριση της εκδρομής αρχή.

Άρθρο 11

Τα δικαιολογητικά προς έγκριση των εκδρομών-μετακινήσεων υποβάλλονται ιεραρχικά στον οικείο Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες για τις πολυήμερες εκδρομές και δεκατρείς ημέρες (13) για τις μονοήμερες εκδρομές πριν την αναχώρηση των εκδρομέων-μετακινουμένων. Ο Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, αφού διαπιστώσει τη νομιμότητα της εκδρομής-μετακίνησης, συντάσσει σχετική εισήγηση, την οποία κοινοποιεί στον Περιφερειακό Διευθυντή Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και εν συνεχείᾳ τη διαβιβάζει, μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά του άρθρου 10, στον οικείο αιρετό Περιφερειάρχη.

Γ. Οργάνωση εκπαιδευτικών εκδρομών-μετακινήσεων

Άρθρο 12

Οι εκδρομές-μετακινήσεις οργανώνονται από το σχολείο με ευθύνη του Διευθυντή. Ενδείκνυται να προγραμματίζονται κατά το δυνατόν παράλληλα με άλλες μετακινήσεις, ώστε να μη διαταράσσεται για μεγάλο χρονικό διάστημα η ομαλή διδακτική διαδικασία.